

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie misji europejskich”

[COM(2021) 609 final]

(2022/C 275/05)

Sprawozdawca: **Paul RÚBIG**

Współsprawozdawczyni: **Małgorzata Anna BOGUSZ**

Wniosek o konsultację	Komisja Europejska, 1.12.2021
Podstawa prawna	Art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
Sekcja odpowiedzialna	Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji
Data przyjęcia przez sekcję	3.2.2022
Data przyjęcia na sesji plenarnej	23.2.2022
Sesja plenarna nr	567
Wynik głosowania (za/przeciw/wstrzymało się)	214/1/3

1. Wnioski i zalecenia

1.1. EKES zdaje sobie sprawę z faktu, że pięć misji przedstawionych w komunikacie ma priorytetowe znaczenie dla UE, ale uważa, że pięć wyzwań i celów wymienionych poniżej jest także bardzo ważnych dla Europy.

Opracowanie i realizacja misji oraz środków, aby:

1. dotrzymać kroku Stanom Zjednoczonym i Azji w globalnej konkurencji w dziedzinie badań naukowych, technologii i innowacji,
2. sprostać wyzwaniom związanym ze starzeniem się społeczeństwa UE,
3. określić strategię skutecznej integracji dużej liczby migrantów przybywających do UE,
4. poprawić poziom gotowości na wypadek sytuacji wyjątkowej,
5. stawić czoła potrzebom pacjentów cierpiących na choroby niezakaźne, którzy odczuwają skutki pandemii COVID-19, w szczególności tych dotkniętych chorobami układu krążenia.

1.2. W komunikacie wymieniono i omówiono pięć priorytetowych misji UE:

1. przystosowanie się do zmiany klimatu;
2. walka z rakiem;
3. odbudowa naszych oceanów i zasobów wodnych do 2030 r., z uwzględnieniem zapewnienia odpowiednich warunków sanitarnych;
4. 100 neutralnych dla klimatu i inteligentnych miast do 2030 r., z uwzględnieniem inteligentnych wsi;
5. pakt na rzecz zdrowych gleb w Europie.

1.3. EKES zdecydowanie popiera pomysł wzmocnienia pozycji 150 regionów będących punktami odniesienia w kwestii klimatu w całej Europie. Będzie to jednak wymagało przeznaczenia ogromnej puli środków na badania i rozwój. Dlatego też EKES zdecydowanie zaleca zwiększenie przydziału z budżetów regionalnych UE przeznaczonego na badania i rozwój z obecnego poziomu 5 % do minimum 10 %.

1.4. EKES z zadowoleniem przyjmuje fakt, że UE kładzie duży nacisk na walkę z rakiem jako jednym z najpoważniejszych problemów zdrowotnych, i pragnie zachęcić instytucje UE do podjęcia podobnych kroków w odniesieniu do chorób układu krążenia, które zabijają najwięcej osób w UE i na świecie.

2. Uwagi ogólne

2.1. Misje przyniosą rezultaty dzięki nowej roli badań naukowych i innowacji w ramach programu „Horyzont Europa”, w połączeniu ze skoordynowanym, kompleksowym podejściem oraz nowymi relacjami z obywatelami. W pełni zmobilizują i zaangażują podmioty publiczne i prywatne – takie jak państwa członkowskie UE, władze regionalne i lokalne, instytuty badawcze, przedsiębiorcy oraz inwestorzy publiczni i prywatni – aby doprowadzić do rzeczywistych i trwałych efektów.

2.2. EKES pragnie podkreślić, że dla realizacji misji UE bardzo ważna jest konkurencyjność przemysłu europejskiego. Dlatego też z zadowoleniem przyjmuje odniesienie do nowego programu konkurencyjności przemysłu. Jednocześnie podkreśla znaczenie wzięcia pod uwagę wpływu na obywateli UE i zachęca Komisję do ścisłego powiązania działań z polityką społeczną i Europejskim filarem praw socjalnych, z uwzględnieniem zwłaszcza szczególnych potrzeb osób starszych i obywateli UE znajdujących się w trudnej sytuacji.

2.3. EKES pragnie zaakcentować, że choć głównym celem misji europejskich jest wywieranie wpływu z korzyścią dla UE poprzez nową i większą rolę badań naukowych i innowacji, ważną rolę w tych misjach musi odgrywać również wymiar gospodarczy (globalna konkurencja, miejsca pracy wysokiej jakości itp.) oraz społeczny. Jeśli chodzi o wymiar społeczny, EKES podkreśla, że oprócz znaczenia praw socjalnych oraz zapewnienia zabezpieczenia społecznego i sprawiedliwych warunków pracy dla wszystkich pracowników należy zwrócić szczególną uwagę na szczególne potrzeby słabszych grup społecznych w UE (osoby starsze, chore itp.).

2.4. EKES z zadowoleniem przyjmuje fakt, że badania naukowe i innowacje wyraźnie są kluczowym zagadnieniem w dokumencie dotyczącym misji UE. Jest przekonany, że złożonym wyzwaniom, przed jakimi stoi UE, można sprostać przede wszystkim poprzez badania naukowe i innowacje.

2.5. W marcu 2021 r. EKES przyjął opinię „Nowa europejska przestrzeń badawcza na rzecz badań naukowych i innowacji”⁽¹⁾, w lutym 2022 r. opinię „Pakt na rzecz Badań Naukowych i Innowacji w Europie”⁽²⁾; ponadto przyjął opinię „Pełne wykorzystanie potencjału innowacyjnego UE – Plan działania w zakresie własności intelektualnej wspierający odbudowę i odporność UE”⁽³⁾. Niniejszą opinię powinno się rozpatrywać w ścisłym powiązaniu z tymi trzema niedawnymi opiniami EKES-u.

2.6. EKES w pełni zgadza się z tym, że ze względu na współczesne wyzwania „nie możemy sobie pozwolić na utrzymanie obecnego stanu”. Europa potrzebuje „nowego rodzaju polityki w zakresie badań naukowych i innowacji”; jeżeli UE będzie kontynuować dotychczasową politykę, nie będzie w stanie sprostać ogromnym wyzwaniom, jakie przed nią stoją, zwłaszcza silnej konkurencji z Azją. EKES bardzo wyraźnie zwrócił na to uwagę w swojej opinii w sprawie nowej europejskiej przestrzeni badawczej na rzecz badań naukowych i innowacji.

2.7. W odniesieniu do przedsiębiorstw w komunikacie stwierdzono, że misje UE w pełni zmobilizują i zaangażują zainteresowane podmioty publiczne i prywatne – takie jak państwa członkowskie UE, władze regionalne i lokalne, instytuty badawcze, przedsiębiorcy oraz inwestorzy publiczni i prywatni, a także obywatele UE i społeczeństwo obywatelskie – aby doprowadzić do rzeczywistych i trwałych efektów, z uwzględnieniem przemysłu i przedsiębiorstw, w szczególności mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw.

2.8. Konkurencyjność przemysłu UE w zakresie technologii dekarbonizacji produkcji energii elektrycznej oraz innych gałęzi przemysłu o wysokiej intensywności emisji CO₂ jest decydującym czynnikiem w realizacji misji 1 dotyczącej przystosowania się do zmiany klimatu. Jeśli UE nie osiągnie sukcesu w tej dziedzinie, utraci miliony miejsc pracy w tych sektorach.

2.9. EKES w pełni zgadza się również, że misje UE muszą być w całości zgodne z celami ONZ w zakresie zrównoważonego rozwoju.

2.10. EKES zdaje sobie sprawę, że tych pięć misji ma priorytetowe znaczenie dla UE, jednak uważa, że dodatkowych pięć wyzwań i misji wymienionych w pkt 4 jest także bardzo ważnych dla Europy.

(1) Dz.U. C 220 z 9.6.2021, s. 79.

(2) Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego „Zalecenie Rady w sprawie Paktu na rzecz Badań Naukowych i Innowacji w Europie” [COM(2021) 407 final – final 2021/230 (NLE)] (Dz.U. C 275 z 18.7.2022, s. 24) .

(3) Dz.U. C 286 z 16.7.2021, s. 59.

2.1.1. EKES zaleca, by Komisja Europejska nadała również priorytet misjom i środkom, które generują nowe miejsca pracy wysokiej jakości, przedsiębiorstwa, dochody, bogactwo i wysoką jakość życia dla obywateli UE, takim jak utrzymanie konkurencyjności europejskich produktów technologicznych w obliczu coraz ostrzejszej globalnej konkurencji (zwłaszcza z Chinami, Koreą Południową itp.).

2.1.2. Znaczna część miejsc pracy i bogactwa Europy pochodzi z eksportu europejskich produktów technologicznych (samochodów, maszyn, materiałów itp.). Kolejnym ważnym źródłem nowych miejsc pracy są mikroprzedsiębiorstwa i małe i średnie przedsiębiorstwa, innowacyjne start-upy, przedsiębiorstwa scale-up oraz kształcenie wyższe.

3. Uwagi szczegółowe

3.1. Misja 1 – Przystosowanie się do zmiany klimatu

3.1.1. Zmiana klimatu jest jednym z największych wyzwań, przed którymi stoi ludzkość w XXI wieku. Decydenci polityczni będą musieli przewidywać przyszłe zmiany, aby chronić sektory i grupy najbardziej zagrożone, również biorąc pod uwagę zatrudnienie.

3.1.2. Niemal wszystkie środki w ramach Zielonego Ładu powodują wzrost cen energii elektrycznej, paliw, ogrzewania gospodarstw domowych itp. dla obywateli UE. Te wzrosty cen mają szczególnie duży wpływ na setki milionów ludzi w państwach członkowskich UE o niskich i średnich dochodach oraz ogólnie na słabsze grupy społeczne, które często mają niskie dochody. Oznacza to, że wszystkie środki przedsięwzięte w ramach Zielonego Ładu mają znaczący wpływ społeczny i należy traktować je z ostrożnością. Muszą one zwiększać dobrobyt, a nie pomijać tych, którzy potrzebują wsparcia, aby stawić czoła zmianom.

3.1.3. Przykłady nowych technologii, które z pewnością odegrają bardzo ważną rolę w ograniczaniu emisji CO₂:

- dekarbonizacja wytwarzania energii elektrycznej,
- dekarbonizacja gałęzi przemysłu emitujących CO₂, np. przemysłu stalowego, cementowego itd.,
- wychwytywanie i składowanie dwutlenku węgla (CCS) oraz, na przykład, oczyszczalnie ścieków,
- magazynowanie energii elektrycznej na bardzo dużą skalę przy niskich określonych kosztach,
- elektromobilność,
- inteligentne sieci i sieci energetyczne wysokiego napięcia,
- inteligentne miasta itp.

3.1.4. Technologie te można łatwo wyliczyć na papierze, ale ich wdrożenie stanowi niewątpliwie ogromne wyzwanie, biorąc pod uwagę skalę potrzebnych działań we wszystkich 27 państwach członkowskich UE, a także na całym świecie.

3.1.5. Jedną z kluczowych kwestii w tej globalnej konkurencji w dziedzinie nowych technologii będzie dostępność dużej liczby badaczy i inżynierów. Jest to z pewnością ogromne wyzwanie dla Europy. Kraje azjatyckie w ciągu ostatnich 20 lat znacznie zwiększyły liczbę studentów fizyki, technologii informacyjno-komunikacyjnych i inżynierii, podczas gdy w Europie liczba ta utrzymuje się na mniej więcej takim samym poziomie. Misje europejskie nie tylko powinny sprzyjać wzrostowi liczby studentów tych kierunków, ale UE powinna promować przemianę obecnego „drenażu mózgów” wśród osób wysoko wykwalifikowanych w „pozyskiwanie mózgów” przez UE.

3.1.6. EKES zdecydowanie zaleca, aby Komisja określiła środki mające na celu znaczną poprawę podstawowych umiejętności oraz zwiększenie liczby studentów fizyki, technologii informacyjno-komunikacyjnych i inżynierii, a także medycyny i farmacji w Europie w ciągu najbliższych 20 lat. Bez tego inżynierskiego „rezerwuaru mózgów” (ang. *brain trust*) Europa będzie nadal pozostawać w tyle w zakresie wszystkich technologii niezbędnych do walki ze zmianami klimatu.

3.2. Misja 2 – Walka z rakiem

3.2.1. Liczba zachorowań na raka w UE-27 stale rośnie. UE musi wspólnie pracować nad poprawą diagnostyki, terapii, dostępu do leków spersonalizowanych, leczenia i profilaktyki, co zostało już podkreślone w opinii EKES-u w sprawie europejskiego planu walki z rakiem z czerwca 2021 r.⁽⁴⁾ Dlatego też EKES z zadowoleniem przyjmuje fakt, że jedną z pięciu misji UE są badania naukowe na potrzeby profilaktyki i leczenia nowotworów.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 341 z 24.8.2021, s. 76.

3.2.2. EKES pragnie wyraźnie podkreślić, że jednym z najtrudniejszych wyzwań będzie zniwelowanie różnic w dostępie do leczenia chorób nowotworowych pomiędzy poszczególnymi krajami. Zaleca zwrócenie szczególnej uwagi na grupy szczególnie wrażliwe w UE.

3.2.3. Jak już opisano w opinii EKES-u w sprawie europejskiego planu walki z rakiem, wyjątkową rolę odgrywają tu dostęp do najnowocześniejszych terapii oraz wprowadzenie kampanii szczepień, które pozwolą zmniejszyć liczbę nowotworów wywołanych przez infekcje wirusowe.

3.2.4. EKES pragnie podkreślić potrzebę bardziej aktywnego podejścia do profilaktyki nowotworów pochodzenia zawodowego. Jak podkreślono w opinii w sprawie planu walki z rakiem, EKES wzywa do prowadzenia dalszych badań nad narażeniem zawodowym na substancje rakotwórcze, mutagenne i zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego oraz nad przyczynami nowotworów pochodzenia zawodowego.

3.2.5. EKES pragnie podkreślić, że partnerzy społeczni, grupy działające na rzecz pacjentów i organizacje społeczeństwa obywatelskiego mają do odegrania nieodzowną rolę, która polega na rozpowszechnianiu najlepszych praktyk i dostarczaniu odpowiednich informacji na temat przyczyn nowotworów oraz szczególnych kwestii dotyczących np. płci czy grup szczególnie wrażliwych.

3.3. Misja 3 – **Odbudowa naszych oceanów i zasobów wodnych do 2030 r.**

3.3.1. Czysta woda ma ogromne znaczenie dla obywateli UE oraz dla rolnictwa i rybołówstwa w UE. Również w przypadku tej misji kluczem są badania naukowe i technologie oczyszczania wody, w tym technologie wydobywania zanieczyszczonej wody oraz dezynfekcji i oczyszczania ścieków.

3.3.2. Ponadto dostęp do czystej wody nadal jest problemem dla wielu obywateli. EKES zachęca Komisję do prawnego wdrożenia praw człowieka do wody pitnej i usług sanitarnych.

3.4. Misja 4 – **100 neutralnych dla klimatu i inteligentnych miast do 2030 r.**

3.4.1. Ponad 65 % światowej populacji mieszka w dużych miastach, a odsetek ten stale rośnie. Duże miasta stawiają coraz większe wyzwania w zakresie infrastruktury (zaopatrzenie w wodę i system kanalizacji, transport, zaopatrzenie w energię itp.) oraz jakości życia. Wielu wyzwaniom można sprostać jedynie dzięki badaniom naukowym i zaawansowanym rozwiązaniom technologicznym. W przyszłości potrzeba będzie znacznie większej liczby wysoko wykwalifikowanych inżynierów, aby zaplanować te zaawansowane technologicznie inteligentne miasta i wsie.

3.4.2. W miastach szybko rośnie odsetek osób starszych („starzejące się społeczeństwo”). Osoby starsze i szczególnie wrażliwe mają inne potrzeby niż osoby młode: potrzebują więcej opieki medycznej, opieki społecznej itp. Ze względu na przemianę demograficzną w społeczeństwie w najbliższej przyszłości będzie za mało młodych osób, aby świadczyć wszystkie te usługi, co oznacza, że niektóre usługi dla osób starszych będą musiały zostać zastąpione przez inteligentne rozwiązania (np. roboty).

3.4.3. Wiele sytuacji wyjątkowych w ostatnich latach pokazało, że współczesne społeczeństwa są stosunkowo podatne na zagrożenia, w związku z czym bardzo ważne jest zwiększenie „gotowości na wypadek sytuacji nadzwyczajnej” poprzez badania i rozwój:

- katastrofy w elektrowniach atomowych w Fukushima, Czarnobylu, Three Mile Island itd.,
- przerwy w dostawach energii elektrycznej i w komunikacji,
- niedobór wszystkich źródeł energii, w tym gazu ziemnego, i gwałtowny wzrost ich cen,
- burze i potężne powodzie, w których giną setki ludzi,
- pandemii, takie jak pandemia COVID-19, Zika i przyszłe pandemii,
- cyberataki (wraz z masowo postępującą transformacją cyfrową wszystkiego w życiu publicznym, prywatnym i w biznesie zagrożenie cyberatakami gwałtownie rośnie).

3.4.4. Europa Wschodnia i Południowa z trudem uniknęły ogromnej awarii elektryczności 8 stycznia 2021 r. Podstawową przyczyną zwiększającego się narażenia europejskich dostaw energii jest rosnący udział nieprzewidywalnej i niemożliwej do zaplanowania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych takich jak turbiny wiatrowe i energia słoneczna. Europa nie jest zbyt dobrze przygotowana na awarie elektryczności: w takiej sytuacji następuje natychmiastowa przerwa w dostawie energii dla gospodarstw domowych i przemysłu, w ciągu kilku minut lub godzin następuje przerwa w komunikacji, w krótkim czasie następuje przerwa w dostawie wody pitnej itd. Powrót do normalnego funkcjonowania po poważnej awarii elektryczności nie jest łatwym zadaniem.

3.5. Misja 5 – **Pakt na rzecz zdrowych gleb w Europie**

3.5.1. Obok czystej wody, wspomnianej powyżej, jednym z najważniejszych zasobów dla wszystkich żywych stworzeń, w tym ludzi i zwierząt, jest zdrowa gleba, na której rosną podstawowe składniki żywności. Liczba ludności na świecie rośnie: do końca tego wieku będziemy musieli wyżywić około 10 mld ludzi w sposób zrównoważony. Żywność konwencjonalna i rolnictwo konwencjonalne są głównym źródłem gazów cieplarnianych CO₂ i metanu. Oznacza to, że potrzeba nasilonej działalności badawczo-rozwojowej, aby zbadać i opracować neutralne dla klimatu rolnictwo produkujące w zrównoważony sposób żywność dla 10 mld ludzi na świecie. Obecnie na badania naukowe i rozwój wykorzystuje się około 10 % środków budżetu UE przeznaczonego na rolnictwo i hodowlę. EKES zaleca podniesienie tej kwoty do minimum 20 %, aby zwiększyć nakłady na badania i rozwój w zakresie nowych, zrównoważonych technologii rolniczych, w szczególności w odniesieniu do wykorzystania robotyki w technologiach rolniczych i produkcji żywności.

4. **Pięć dodatkowych misji**

4.1. Chociaż EKES uważa pięć misji wymienionych w komunikacie za priorytetowe dla UE, sądzi, że pięć opisanych poniżej wyzwań i misji również ma istotne znaczenie.

4.2. Dodatkowa misja UE 1 – **Dotrzymać kroku Stanom Zjednoczonym i Azji w globalnej konkurencji w dziedzinie badań naukowych, technologii i innowacji**

4.2.1. Jest ważne, aby określić i wdrażać misje oraz środki zapobiegające pozostawaniu UE w tyle za Azją w zakresie badań, technologii, innowacji i patentów, zwłaszcza w porównaniu z Chinami i Koreą Południową. Faktem jest, że od około 2000 r. UE coraz trudniej nadążyć za Chinami i Koreą Południową w zakresie RTIP⁽⁵⁾.

4.2.2. Jeżeli UE będzie nadal pozostawać w tyle za USA i Azją w dziedzinie badań, technologii i innowacji w dłuższej perspektywie (od 20 do 50 lat) straci również miliony miejsc pracy i znaczne zasoby majątkowe. Braki UE-27 są naprawdę krytyczne, zwłaszcza w zakresie kluczowych technologii prorozwojowych oraz przyszłych i powstających technologii, takich jak sztuczna inteligencja, uczenie maszynowe, uczenie głębokie, robotyka, inżynieria genetyczna, technologie komunikacyjne (np. 5G), produkcja chipów komputerowych, produkcja kluczowych elementów dla elektromobilności (np. baterii, ogniw paliwowych i wodoru) itp. Nowe materiały zawsze były i będą siłą napędową innowacji, na przykład innowacyjne zastosowania grafenu i jego upowszechnianie w przemyśle mają ogromne znaczenie dla badań naukowych i innowacji w Europie.

4.3. Dodatkowa misja 2 – **Sprostać wyzwaniom związanym ze starzeniem się społeczeństwa UE**

4.3.1. Społeczeństwo UE szybko się starzeje, co stworzy szereg nowych wyzwań dla wszystkich państw członkowskich UE.

4.3.2. Osoby starsze i szczególnie wrażliwe mają inne potrzeby niż osoby młode: potrzebują więcej nowych leków (na demencję, chorobę Alzheimera itp.), więcej opieki medycznej, więcej opieki społecznej, a także szkoleń i kształcenia, specjalnie opracowanych z myślą o osobach starszych i szczególnie wrażliwych.

4.3.3. Badania naukowe i innowacje (w medycynie, farmacji, naukach społecznych, naukach inżynierskich, w zakresie specjalnych szkoleń itp.) bez wątpienia odegrają istotną rolę w radzeniu sobie ze starzeniem się społeczeństwa UE.

4.3.4. Całe społeczeństwo potrzebuje ambitnej europejskiej strategii w zakresie opieki.

4.4. Dodatkowa misja 3 – **Strategie skutecznej integracji dużej liczby migrantów przybywających do UE**

4.4.1. UE musi opracować misje i środki na rzecz integracji dużej liczby migrantów w państwach członkowskich UE. Ponieważ jest szybko starzejącym się społeczeństwem, potrzebuje więcej młodych, dobrze wykształconych ludzi. W związku z tym potrzebne są innowacyjne koncepcje kształcenia i szkolenia migrantów. Badania społeczno-ekonomiczne mogą pomóc lepiej zrozumieć, jakie środki są potrzebne do skutecznej integracji tych milionów ludzi.

⁽⁵⁾ Szczegółowe informacje można znaleźć na przykład w sprawozdaniach OECD dotyczących nauki, technologii i innowacji z lat 2015 i 2017.

4.5. Dodatkowa misja UE 4 – **Gotowość na wypadek sytuacji wyjątkowej**

4.5.1. Gotowość na wypadek sytuacji wyjątkowej wiąże się z opracowaniem i wdrażaniem misji i środków, które zapewnią stabilne dostawy energii oraz pomogą uniknąć przerw w dostawach energii elektrycznej, przy jednoczesnej dekarbonizacji systemu energetycznego UE. W tym względzie zob. pkt 3.4.4, w którym poruszono kwestię gotowości na wypadek sytuacji wyjątkowych, a zwłaszcza wyzwanie, jakim są przerwy w dostawach energii elektrycznej i w komunikacji. Również w tym przypadku kluczem do sprostania tym wyzwaniom są badania naukowe i innowacje, przede wszystkim w dziedzinie nauk inżynierskich.

4.5.2. Inne sytuacje wyjątkowe to powodzie, susze, pandemie, ale również sytuacje nadzwyczajne o charakterze gospodarczym, np. blokowanie globalnych łańcuchów dostaw (np. blokada Kanału Sueskiego w 2021 r. itp.).

4.6. Dodatkowa misja 5 – **Stawienie czoła potrzebom pacjentów cierpiących na choroby niezakaźne, którzy odczuwają skutki pandemii COVID-19, w szczególności tych dotkniętych chorobami układu krążenia, które są główną przyczyną zgonów w UE i na świecie**

4.6.1. Po pandemii należy położyć większy nacisk na leczenie chorób niezakaźnych. W UE żyje 60 mln osób cierpiących na choroby sercowo-naczyniowe (CVD), które są główną przyczyną zgonów obywateli europejskich. W latach poprzedzających wybuch pandemii COVID-19 choroby układu krążenia stanowiły w UE najczęstszą przyczynę zgonów możliwych do uniknięcia dzięki profilaktyce. Podczas pandemii wielu tych pacjentów diagnozowano zbyt późno lub w ogóle nie mieli oni szans na diagnozę.

4.6.2. Należy przywrócić się kwestii równości w dziedzinie zdrowia w UE i wesprzeć zmniejszanie nierówności w zakresie zdrowia, z uwzględnieniem aspektów medycyny płci. Inicjatywa ta, skoncentrowana na promocji zdrowia i profilaktyce, powinna również obejmować poszerzanie wiedzy i zbieranie danych, prowadzenie badań przesiewowych i wczesne wykrywanie, zarządzanie diagnostyką i leczeniem oraz dbanie o jakość życia pacjentów. Innym celem powinno być wspieranie krajów UE w przekazywaniu najlepszych praktyk, opracowywaniu wytycznych i wdrażaniu innowacyjnych sposobów podejścia itd. Oznacza to jednak także, że UE powinna wprowadzić jeszcze jedną misję europejską – budowanie systemów opieki zdrowotnej, które są odporniejsze na pandemię, jeśli chodzi o choroby układu krążenia, w zgodzie z wysiłkami w ramach misji w zakresie walki z rakiem, co przyczyni się do zwalczania dwóch chorób niezakaźnych stanowiących największe obciążenie dla społeczeństwa europejskiego. EKES dostrzega również potrzebę zajęcia się innymi chorobami, zwłaszcza tymi, które mają duży wpływ na europejski PKB, np. zaburzeniami układu mięśniowo-szkieletowego.

Bruksela, dnia 23 lutego 2022 r.

Christa SCHWENG
Przewodnicząca
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego